

ЗДРАВО, ДРАГИ УБОЈИЦЕ!

Шума је полако улазила у јесен. Пожутјело лишће осипало се све више, стварајући дебели слој хумуса помијешан са жиром и густом папрати коју су пасла крда дивљих свиња, товећи се до невјеројатних пропорција. У невидљивом свијету замотаном у тамнозелену мокрину све је под густом сјеном борова настојало сакрити свој облик.

Борови су се издизали високо, према сунцу, пропињући се из мрака на свјетло дана.

Извлачећи се лагано шумском стазом из густиша, једног од тих невјеројатних, још увијек сунчаних, ранојесењих дана, нашао сам се на ливади коју су сељаци звали „Жуђева крв“. Тај је назив ливада добила због јестивих сунчаница, којих је у рану јесен ондје било у изобиљу.

На тратини се лаштило пуно златножутих клобука, и док сам их, такорећи обневидио од скупљачке грознице, трпао у врећицу, погледа загњурена у траву, учавајући уоколо себе само гљиве, све више гљива из све већих удаљености, погрбљен и удубљен у брање, изненада сам, као опечен, осјетио нечију присутност за леђима.

Једва, мало, као да се помакнула влат траве, толико је био непримјетан тај дрхтај. Точно сам упамтио тренутак када се у мени нешто покренуло, када је превагнуло нагонско и махнито, када су ми плећа потонула и када је из њих исцурила посљедња кап сумње. То је био тренутак када ми је поглед постао незаинтересиран, и сви су мишићи задрхтали, као лишће огромне тополе, напињући се у жељи да се окренем.

Тргнуо сам се оштро, изложивши лице дијелу шуме одакле је долазио снажан осјећај нечије присутности.

А онда сам га угледао како стоји, неколико корака удаљен од сигурности шуме, проматрајући ме.

Желио је да га примијетим и пажљиво проучим. Све ми је то говорио положај његова тијела које је застало, укопавши се на мјесту, без намјере да крене напријед и нападне.

Чекао је да га угледам, схватио сам по његовом држању. Очи му нисам успио видјети. Оне су биле, као и већи дио лица, заклоњене дубоким ободом капе. Није имао пушку, вјеројатно нити пиштољ, закључио сам. Могао сам га смакнути на лицу мјеста, једним метком. Касније сам размишљао о пропуштеној прилици.

Но док је тако сигуран и самоувјерен стајао насупрот мене, проматрајући ме сучелице као да се возимо у трамвају, као да иза стакла протјече свијет неким другим ритмом, јурећи за неким другим потребама, док је тако без трунке нервозе, као стабло титрао бљескавом крошњом, погледа упрта у мене, вјеројатно збуњена и некако закривљена, затечена, у том тренутку нисам имао времена нити концентрације да се поставим нападачки, да искористим ту јединствену прилику, разглабао сам касније,

и убијем протуху која ме је данима гањала и плашила, исцрпљивала и мучила, већ сам као укопан збуњено проматрао биће које ме је, вјеровао сам, још увијек планирало убити, но није имало праве побуде или надахнућа да то уистину и учини.

Све на њему било је изношено, криво кројено. Изблиједјеле кожне рукавице, комплет непромочиве одјеће и разгажене чизме с везицама све до врха поткољенице висјели су на њему као прастаро одијело објешено на кољцу у винограду. Дугачак нож био је затакнут за леђима, касније сам примијетио.

Нискога раста и, рекао бих, лагане, крхке грађе, што није умањивало гибљивост и жилавост његова тијела, јер када се одједном заокренуо за сто осамдесет ступњева, изгубивши се у идућем часу из мог видокруга у тами шуме, а да га притом нисам успио отпратити нити једном пријетњом, или барем псовком која би ми вратила пољуљано самопоуздање, осјетио сам по трку и сналажењу у шуми да је, унаточ слабашном дојму који је остављала ситна фигура, или управо стога, био увјежбан и спреман зубима растргати жртву, попут дресираног полицијског пса.

Нисам се низашто више везивао, низашто се више нисам узбуђивао, ништа ме више није могло изненадити.

– Забавља се са мном као с малим дјететом – закључио сам.

Не преостаје ми друго него да га подцјењујем, непрестано да га подцјењујем и не примјећујем да се понашам као да ми ништа и нитко не пријети, као да сам и даље сам на имању, загњурен у своје мисли, глух и слијеп на опасности које се попут чопора хијена церекају из шуме.

Далеко је то од некаква промишљања, контемплативних шетњи природом, насмијао сам се самоме себи на изреченој лудости. Јер све је на концу увијек било везано уз њега. Сваки покрет, свака жеља и свака погрешка, на неки неупадљиви начин биле су увјетоване њиме, но не и страхом од њега, осјећао сам већ тада, већ само његовом присутношћу, постојањем некога тко ми је изнимно важан, али с ким водим тек једнострану разговор, а да га он сам није нити свјестан, чинећи ме тако мирнијим; тај измишљени дијалог, измишљена веза с њиме који тога није нити свјестан. Тако сам одједном постао везан емотивним силницама за свога мучитеља, истјеравши на чистац отрцани клишеј о емотивној вези мучитеља и жртве, потврдивши га на властитом примјеру, мада нисам био посве сигуран тко кога од нас двојице више мучи и опсједа.

Још нисам пронашао „уљезов“ логор, џип или комби којим се је пробио кроз шуму, и у којему дријема скривен негдје дубоко у густом раслињу, негдје гдје годинама нисам залазио, помислио сам, или је можда дошао мотором или бициклом, јер све ми се више чинио неурачунљив, на самом рубу лудила, спреман на свакојаке глупости. Можда је ископао земуницу у шуми у којој прикупља снагу, уздахнуо сам. Више ме ништа није могло изненадити.

У даљини, ослашкивао сам, одјекивали су тупи ударци дјетлића о кору стабла.

Одлучио сам се за лов с најједноставнијом замком на „жицу“ и „клијешта“, одлучио сам се за стрпљење и тихо ишчекивање, јер никако га нисам смио изгубити, никако смакнути, коначно сам схватио, већ само ранити, свакако уловити га жива и из њега

искамчити, на било који начин исциједити из њега одговор на најболније питање: зашто су управо мене одабрали, мене и све оно што представљам, можда и не знајући, уздахнуо сам, одабрали баш мене да будем жртва те сулуде игре, ти исти смутљивци и лицемјери, с којима сам некада дијелио усмрђене камене улице, поздрављајући их скрушено у пролазу.

Треба га навући, као што криволовац лови дивљач, на замку у облику омче или на жељезну хватаљку, чврсто натегнуту челичну клопку, такозвана „клијешта“, да на њих путем нагази, и улови се као зец или млади срндаћ у клопку, размишљао сам.

Све су замке које сам прекрио лишћем, већ слиједећега јутра, биле заклопљене, а да се нитко на њих није уловио.

Морат ћу кренути за њим, у шуму, прије првих сњегова, одлучио сам.

И тада, поновно, попут роја муха, оне слике, одбљесци прошлог времена. Ударао сам шакама о под, урлајући да надгласам једноличну буку коју су ми стварале у глави. Узалуд. Нисам их могао савладати. Сlike су већ биле ту – раскрвављена тијела, свиње које њушкама пребриру по блату тражећи комаде људских органа ...

Најсјрашније од свега били су људски узвици. Уздаси чуђења, зајомајање. Онда је за њима осијајала шишина, уздижући се изнад простира, уздижући се изнад свега баналнога.

– Нису поштегјели нићи йсе? – йокушавао сам схваћићи. Нишћа шћо сћвара буку. Долазили су да све ућихне, да све пресћане, сви звукови, да иза њих остиане само йишина. Ту су йишину йрижељкивали, йолико су били оћуђени, йолико далеки самима себи да им је једино йишина одговарала, закључио сам, ойрезно ослушкујући.

Комадићи косе, осушене уши и чељуси без зуби. Лубању су већ мрави изиризли. Вјеројатно йрошеза, закључио сам. Сћарија особа. Било их је барем десетак, косћура. Још одјевених, мумифицираних. Из рукава кошуље вириле су осушене руке.

Тако су нас дочекали на йрајовима својих кућа, йоуи сћрашних знамења.

Йирали су нојомећ лубањом некој расћаднућој цивила. Расћадао се йједнима на дворишћу. Нићко ја није йокојао. Није се мојло више разазнаћи је ли у йишћану жена или мушкарац.

Минирање кућа йлинском боцом, йаљење и йоновно минирање. Све йемељићо. Паљење кућа, шћала, урушавање бунара. Све йемељићо.

Тако се чистило йослије йрвога вала.

Лешеве су онда дуго йлушћали ријеком док нису йошћонули на дно.

Све се чистило, чистило се йерен, йрадска насеља и засеоке.

Један младић није се никако снашао. Наочићед свију коса му је сиједјела, а имао је јусту, црну косу првих дана кад нам се йидружио. Простим оком видјело се како му коса сиједи, како йосћјаје бијела, йахуљасћо бијела, као у вилинској йаићуљка.

Кожа убијених с временом би ђожуџјела, ђосџала смеџкасџожуџа као квасац. Тако је било одмах док се џијело још расџадало.

Смрџ је била свакодневна ђојава. У џаком окружењу ђде је све мирисало на смрџ, све је било моџуџе. Ниџџа осим смрџи није било ђосџојано. Само је она била свеђри-суџина, ничим увјеџована. Долазила је и узимала, односила све граџоцјено из наших џијела, која би ђоџом брзо џамнила, расџадајуџи се на сунцу.

Сва смо минска ђоља ђамџили, све смо држали у ђлави. Али ја сам иџак изнова све исцрџао на карџи, све сам исцрџао и означио увијек мало криво, мало угесно, ђеџ меџара угесно, у случају да карџа ђадне њима у руке.

Моја је осјеџљивосџ ишчезнула у једном дану, у једном једином џренуџку, инсџинк-џивном, живоџињском ођредмеџењу, за чији ђоџенцијал нисам моџао знаџи да ђосџо-ји у мени све док ме околносџи нису на џо наџнале, да се џај исџи црни арсенал неџуд-скоџа у мени ђробуди, скривен свих џих ђроџеклих ђодина од мене сама.

Био сам очевидац и акџер џе сџрашне меџаморфозе. Све се ђреобразио у мени, све се изџубило у једном накарадном ђоимању свијеџа.

– Најђрије смо их „исђробали“, све до једне смо их „исђробали“. На крају смо их „ђосђремили“, морали смо их „ђосђремиџи“ – ђоворили су у џифрама.

Били су џо њихови разђовори, њихова ђосла, џумачио сам себи џо уџадљиво скла-њање ђођледа, заобилажење ђођледом, које ме је, унаџоч свеоџџој развраџносџи и фру-сџирацији која је исџавала из џих шерешких ођиса деџаља, унаџоч свему, њихово ме иђнорирање разједало до боли и џиџиџило.

Да ми се неџко не ђришуља док сџавам, бојао сам се ноџу, да ме не закоље у сну не-џко, ђришуљаваши ми се иза леџа.

И онда сам једноџа дана једносџавно ђођусџио, ђролуџавши зађраво, омекшавши џу неиздрживу наџеџосџ која ме је обузимала ноџу, и смјесџа ми се враџио сан, дубо-ки сан ђраведника.

Изгубивши појам о времену батргао сам се шумом обавијеном мраком, освијестив-ши се тек сутрадан, орошен јутарњом росом, надомак имању.

(одломак из романа)